

"Mitt islam är kapat"

När Nalin Peggul kom till Sverige var hon tretton år. Hon skulle stanna i några månader. Hon skulle bli läkare. Hon skulle inte lära sig svenska. Ingenting av detta hände. Det här hände: Riksdagsledamot. Invald i socialdemokratiska partistyrelsen. Ordförande för partiets kvinnoförbund. Det är nu historia. Nu arbetar hon heltid som sjuksköterska. Nu läser hon, lyssnar på musik, tänker. (På hennes nattduksbord: Virginia Woolf. Doris Lessing. Herta Müller. På hennes skrivbord, bland tekopparna, vid datorn: Hannah Arendt. Ian Buruma. Kenan Malik.) Hon har skrivit en bok tillsammans med sin man Cheko Peggul. Den ville inget förlag ge ut. (En förläggare på vänsterkanten tyckte att hon skulle hålla sig till sin "gripande" personliga historia, inte diskutera politik.) Då gav de ut boken själva. Första upplagan har sålt slut. På Stockholms alla bibliotek ringlar en kö till boken. Den heter: *Jag är ju svensk*. Det har gått trettiofem år sedan hon kom till Sverige.

Hon kom till Tensta och hon bor kvar i Tensta.

Nu har Nalin Peggul fått höra: Hon är en avfälling, en förrädare, en marginaliserad föredetting. Hon sprider islamofobiskt tankegods. Muslimska Rättighetskommittén – som nyss satt i samtal med kulturministern – har demonstrerat mot henne; på plakaten stod: "Nalin Åkesson", "Nalin, svikare".

Vad har hänt?

Nalin Peggul har valt att framträda utan sjal, i kort kjol, ändå framhärda att hon är en lika god muslim som någon annan. Hon har hävdad att ett parallellt Sverige håller på att växa fram i förorterna, med stöd av det offentliga, och att i detta slags Sverige styr religionen valet av vård och skola, stängs kvinnor och flickor in, härskar antisemitism och homofobi. För åtta år sedan sa hon i en intervju i Svenska Dagbladet: "Det är lättare att rekrytera en självmordsbombare i Sveriges invandrartäta förorter än i Istanbul och Kairo." Hon har gått hårt åt den vänster som hon menar sviker demokratiska muslimer, blundar för det mångkulturella samhällets utmaningar: "Problemet är den förstående delen av vänstern som själva aldrig drabbas av de muslimska fundamentalisternas intolerans."

Så man kan inte låta bli att be henne att själv beskriva Nalin Peggul.

– Idag vet jag faktiskt inte.

Hon sitter tyst en stund.

- Jag vet inte hur jag ska förklara.

Ännu en stunds tystnad.

- Jag växte upp i en väldigt politisk familj. Också väldigt nationalistisk. Vi tillhör ett folk som förlorat alla sina rättigheter. Allt var ju förbjudet för oss i Turkiet. Det blev så viktigt att läsa och tala och tänka på kurdiska när vi kom hit. Det var så viktigt att behålla allt som var kurdiskt.

Förr hade hon alltså svarat: Jag är kurd.

- Absolut! Det var så underbart att tillhöra något. Gemenskap är det finaste som finns. Men den kan också vara kvävande.

Nalin Pekgul tillhör en elit. På faderns sida finns imamer i led på led, kan spåras ända bort mot 1600-talet. Skriftlärde. Bokslukare. I föräldrarnas lägenhet klär böcker väggarna. Biblioteket har byggts upp gång på gång, efter landsflykt, militärkupp, jordbävning. (När hon var sexton stack pappa åt henne Dostojevskijs *Brott och straff*: "Läs!") På moderns sida finns stora jordägare. Där fanns byns oändliga stillhet, en trängre horisont. Den flicka som var Nalin rörde sig mellan två världar. Farfar, imamen som behärskade fyra språk, inklusive arabiska - "Då har man koll på läget" - skickade även döttrarna till skolan och döttrarna blev kvinnor, blev Nalins fastrar, och de talade med männen som jämlikar, gick klädda i korta kjolar, målade naglarna. Hos farfadern var ordet fritt.

- När någon påstår att det finns *ett* islam så vet jag att det inte är sant. Det lärde jag mig genom alla dessa diskussioner.

Den trettonåring som kom till Tensta rörde sig otvunget även i männens värld, umgicks med pojkar, men i takt med att allt fler kurder kom hit, allt fler från byn, förändrades mönstret, föstes kvinnorna in i ett annat rum. Också dessa politiska diskussioner frestade allt efterhand på flickans tålamod.

- Det var samma diskussioner jämt hos kurderna. Det blev så instängt. Vi blev så isolerade.

Doris Lessing hjälpte henne bort, gav insyn i andra världar, blev en bästis. En lärare i gymnasiet hade satt Lessings *Martha* i händerna på henne och hon slukade hela serien *Våldets barn*. Också SSU, förstås. En ny sorts gemenskap. Hon var med och

startade läxhjälp i Tensta, först i landet, pågår fortfarande och utan en ynka krona i vinst. De öppnade café; en samlingsplats för unga, drivet av unga, också det ideellt. På rasterna i gymnasiet satt hon med sin röda bok – hennes mamma hittade den häromdagen – och i boken skrev hon upp telefonnumren till vårdcentralen, stadsdelskontoret invandrarverket... och hon ringde och förklarade och följde och tolkade dessa kurdiska läkare, författare, politiker som flytt hit. Hon säger att hon kan alla kulvertar på Stockholms sjukhus.

– Min barndom tog slut när jag var tio. Och jag har inte haft några tonår.

Hem var Kurdistan. Hon reste dit för första gången sedan landsflykten en vecka år 2000, tillbringade tre semesterveckor där 2007, ofta ensam. Hon skrattar.

– Alla såg ut som min morbror. Alla såg likadana ut. Och jag tänkte: jag vill inte ha det så. Jag längtade till Tensta. Och då bestämde jag mig: mitt hem är Sverige. Jag är svensk. Jag är svensk med kurdiska rötter.

Och du kommer ifrån?

Svaret kommer snabbt.

– Jag kommer från Tensta.

För henne är Verner von Heidenstam kurd: "Jag längtar hem sen åtta långa år./ I själva sömnen jag längtan känt./ Jag längtar hem, jag längtar var jag går (...)." När Helene Sjöholm sjunger, sjunger hon på kurdiska för Nalin Pekgul.

– Enligt Björn Söder kan jag inte vara både svensk och kurd. Hur knasig kan man vara?

Den rotlöshet hon själv känt, dessa tvivel på den egna identiteten, känner säkert också de unga män som efter sin svenska studentexamen kastar sig ut på trappan med den kurdiska flaggan draperad över axlarna. Gemenskap är det finaste som finns. Nalin Pekgul känner obehag, säger att signalen det sänder är ett avståndstagande från Sverige: detta är inte mitt land – må det sedan vara för att de vill glädja föräldrarna som aldrig hittat ett hem här eller känner starka band till ett land de bara besökt under sommarlovet.

I sin bok berättar Cheko och Nalin Pekgul om sonen till goda vänner som sökt till gymnasiet i en annan stadsdel för att skaffa sig svenska klasskamrater, han trivs och får dessa vänner, i skolvalet visar det sig att sverigedemokraterna har starkt stöd och den unge mannen tar illa vid sig, söker sig bort från sina nyfunna vänner.

Föräldrarna upptäcker att han börjat intressera sig för kurdisk nationalism; han lyssnar på kampsånger om kurdernas lidanden och turkiska övergrepp och under nästa Ramadan ska han fasta. Allt som föräldrarna uppfattar som typiskt svenskt tar han nu avstånd ifrån. Han känner sig som en främling på sin skola, som en främling i föräldrarnas hemland. Hemma känner han sig i Tensta.

- Sverigedemokraterna och islamisterna föder varandra. De behöver varandra. Ju starkare sverigedemokraterna blir desto mer kommer islamisterna att kunna säga: Titta vilket rasistiskt samhälle vi lever i. Och ju starkare islamisterna blir desto mer vatten får sverigedemokraterna på sin kvarn.

För över tjugo år sedan mötte Nalin Peggul ungdomar i Tensta som talade om att islamisera Europa. Hon träffade en polis som glatt berättade att en moské tagit hand om ett gäng stökiga ungdomar och hennes pappa sa: "Då blir de väl självmordsbombare då." Hon hörde en ung muslim på teve säga att han inte kunde ha en kristen vän, en ung kvinna som inte skulle ta ett arbete där hon måste skaka hand med en man. Hennes dotter, då sju, fick i skolan höra att hon och hennes kompis inte kunde vara riktiga muslimer eftersom de gillade att dansa och sjunga. När somaliske rapparen Kadaffi Hussein arrangerade alkoholfria fester i Rinkeby Folkets Hus hindrades ungdomar från att komma in av långskägg som skrek att de skulle brinna i helvetet. (Nalin Peggul noterade att nuvarande bostadsministern Mehmet Kaplan, tidigare ordförande i Sveriges Unga Muslimer, bagatelliserade saken, ljög om bakgrunden.)

Hon intervjuades i Aktuellt och sa att extrema muslimer deltar i trakasserierna av judar i Malmö och att de finns i alla partier, inklusive hennes eget. Hon sa att svenska politiker är blåögda: de tror på vem som helst som talar vackert.

- Då blev några i partiledningen mycket arga. Och då känner jag... nej, jag kan inte begränsa mig. Jag måste få tala fritt. Det är ju det jag fått med mig hemifrån: rätten att tänka och tala fritt. Skräcken för all slags intolerans.

För islamisterna betyder islam underkastelse, för Nalin Peggul kärlek. Gärna hänvisar hon till 1200-talspoeten Rumi, en av de stora Korantolkarna, vars versepos "Mesnavi" är en aldrig sinande kärleksförklaring till livet: "Ty hjärtat är essensen; och talet skenet;/ Skenet är snyltgästen; essensen är målet." Hennes islam har kapats

av islamister, säger hon. Och de som har kapat den bjuds in av regeringen som talesmän för islam i Sverige. (Se fotnot.) Det säger hon också.

- Det är förfärligt.

Nalin Pekgul har talat för döva öron?

- Ja.

Varför?

- Det vet jag inte. Det är kanske för långt ifrån politikernas värld. Eller så har jag varit för dålig på att förklara. Jag är i alla fall säker på att vi kommer att få betala ett högt pris för vår undfallenhet för extremismen. Man kan leva med hets och hat och förlöjliganden, men islamisterna sprider att sånt hat att någon kan få för sig att skada dig. Och det är ett högt pris.

På frågan om varför hon lämnade politiken svarar hon att efter åtta år i riksdagen och åtta år som förbundsordförande hade hon gjort sitt. Politik har för henne aldrig varit ett livstidsjobb.

Är det hela förklaringen?

- Vi slutar här.

Vårt sista samtal ägde rum fyra dagar före attentatet i Köpenhamn.

Anders Sundelin

Vi 4/2015

Fotnot 1. Den 2 februari 2015 bjöd regeringskansliet in 26 muslimska organisationer och samfund till dialog om muslimers utsatthet, radikalisering och terrorism. Flera av de inbjudna har flera gånger ertappats med att yttra extrema åsikter, bjuda in antisemiter och homofober eller uppmuntra kvinnoaga. Shiamuslimerna avstod från att delta. Inte heller var några afghaner, kurder eller palestinier närvarande. Resultatet av mötet är okänt.

Fotnot 2. Attentatet i Köpenhamn: En person dödades och fem poliser skadades när en islamisk terrorist i februari 2015 besköt först ett kulturhus och sedan stadens synagoga. Gärningsmannen sköts till döds av polisen.